

Friendship 23 - Probleem met het roer

Om een nieuw roer te (laten) maken, zie onder aan de pagina.

Vraag voor FS 23-schippers over het roer.

Mijn Friendship 23 heeft een aantal jaren op de wal gelegen. Nu ben ik bezig de boot vaarklaar te maken maar het roer zit muurvast, omdat de teflonlaging door roestvorming van de roeras is uitgezet. Ik vrees nu dat het gehele roer moet worden gedemonteerd. Het roerbeslag heb ik losgehaald, maar de borging aan de bovenzijde krijg ik niet los. Wie heeft hier ervaring mee, of weet een adres waar deze reparatie kan worden uitgevoerd?

Inmiddels heb ik met grof geweld het roer kunnen demonteren. Met een 'moordenaar' de borging aan de bovenzijde losgewrikt en aan de onderzijde het roer met dezelfde 'moordenaar' in beweging gekregen en uiteindelijk langzaam eruit gedraaid. De as was inderdaad zo'n 3 mm ingerot.

Hoewel ik denk dat na schoonmaken het roer nog steeds bruikbaar is overweeg ik toch het roer te vervangen.

Graag wil ik de FS 23 leden eens raadplegen of er iemand is die ooit een ander roer heeft laten maken.

Rob Stalfoort (email 6 juli 2003)

Reactie:

Op 6 juli zond ik een eerste reactie op jullie vraag. Inmiddels weet ik nogal wat meer.

De koker waarin het roer draait, kent aan de bovenzijde (op achterdek) een grote moer, geschroefd op een pijp die door de boot heen loopt en onderin in het polyester is in-/vast"gesmeerd". Dit is in de binnenzijde achterin goed te bekijken. In mijn geval betrof het een (roestvrij-?)stalen pijp. De borgmoer bovenop dient m.i. vooral om het achterdek af te dichten en goed vast op te sluiten in het achterdek.

Direct onder deze moerborging aan de bovenzijde zit oorspronkelijk een bronzen bus in deze stalen roerkoker met een buitendiameter die precies maar wel goed klem zit in de roerkoker en een binnendiameter die veelal nauw is/was afgestemd op de dikte van de roeras. De vorm van de binnenzijde van deze bronzen bus was bij mij mooi rond, een indicatie dat daar in feite niets mis mee was, maar mijn roeras was beduidend smaller (geworden). Kortom veel speling.

Ik meldde al dat mijn roerblad en roeras niet zo best meer waren, dus de keuze voor een nieuw roestvrijstaal roer. Roestvrijstale assen (zo vernam ik) worden veelal aangeleverd/gemaakt met een vaste maat: 25 of 30 mm. diameter. Ik koos voor 25 mm, aangezien 30 mm. absoluut niet zou passen. De bronzen bus kende nl. een binnendiameter van 28 mm. We hebben nog wel getracht getracht deze bronzen bus van onderuit door de roperkoker naar boven er uit te tikken (niet hard, anders krijg je snel beschadigingen), het lukte niet. Warmstoken was ook geen optie.

Uiteindelijk is een aparte hulpbus (dik 1,4 mm) gedraaid met een kraag bovenop, om de ruimte tussen bronzen bus en roeras op te vangen. De kraag er boven op (ca. 3 mm. dik) is om te voorkomen dat deze hulpbus in de roerkoker weg zou zakken. Dat alles ingesmeerd met kopervet: het ging perfect.

Een dergelijke optie is ook aan de onderzijde te maken (kwestie van goed tevoren meten en een minimale speling van slechts enkele tienden millimeters overhouden). Deze bus kun je flink langer maken zodat je zeker weet dat deze onder in de roerkoker blijft zitten, daarbij aan de onderzijde een redelijk dikke kraag maken, die kan rusten op de bovenrand van het roerblad zelf. Ook hier kopervet gebruiken, en alle speling in het roer is er uit.

Mocht je meer willen weten, stel je vraag op het forum bij de FS 23.

Veel succes met de restauratie.

Jaap Bakker (email 20 augustus 2003)

Friendship 23: een nieuw roer maken

Hallo allemaal,

Allereerst allemaal hartelijk dank voor jullie ondersteuning tijdens mijn zoektocht, en aanschaf van onze Friendship 23.

Hieronder vinden jullie wat informatie omtrend het vervangen van het roer.

Louis vroeg mij om mijn bevindingen te mailen voor de Flitsen en misschien ook voor toekomstige 'roervervangers'.

Vandaar dat het enigzins uitgebreid is.

Ik dacht dat de rest van jullie het ook wel interessant zouden vinden ivm de activiteiten bij de club.

Afgelopen vrijdag heb ik de losse spullen alvast uit de boot gehaald, en het roer incl. lagering er onderweg gezaagd ivm de slechte kwaliteit hiervan.

Aangezien de boot op een winterbok staat hebben we beloten om het roer eraf te zagen, anders hadden we de boot aan de achterzijde een heel eind omhoog moeten brengen.

Hierna heb ik het roer opgemeten en op tekening gezet (zie onderaan). Alleen de dikte van het roer was niet meer te meten, en dit is volgens mij de enige maat die ontbreekt op de tekening.

Over de dikte heb ik contact gehad met Jaap Bakker die dit euvel al eens bij de kop heeft gehad.

Hij mailde mij dat zijn roer inmiddels van 4 mm gemaakt was maar dat hij in het begin last heeft gehad van het "zingen" van het roer. Dit probleem schijnt hij nu niet meer te hebben.

Nu heb ik mijn roerblad inmiddels gemaakt van 3 mm RVS plaat. Ik realiseer mij dat dit relatief dun is maar het is het

enige wat ik nu heb. Om hier stevigheid in aan te brengen laat ik de roerstang iets verder doorlopen en las ribben in de stromingsrichting aan waardoor het nagenoeg onmogelijk wordt om te torderen.

De roerstang ga ik maken van RVS-staf rond 25 mm omdat rond 26mm (orgineel) niet standaard te koop is.

Dit lijkt mij geen probleem aangezien de helmstok vastzit met een M8 boutje en dat is mijn inziens het zwakste punt van het roer.

De lagers zijn gemaakt van "werkstof", dit is een vezel versterkt bruinkeurig kunststof waarvan ik de originele benaming niet ken.

Het zijn cylinders van 42,5mm hoog en hebben een buitendiameter van 35 mm (dit is een perspassing).

De binnendiameter ga ik 0.1mm groter maken dan de as.

Aan de bovenkant zit een bronzen ring met een diameter van 41,5 mm en is 15 mm hoog en wordt geborgd door een RVS-boutje van 6 mm die dwars door de roerstang heen loopt.

Deze zorgt ervoor dat het roer er niet onderuit valt.

Dit waren de gegevens omtrend het roer.

Wat betreft de tekening, dit is met de hand gedaan omdat ik geen tekenprogramma heb en hier ook geen kennis van heb.

Ik hoop dat jullie er wat aan hebben.

Aanstaande vrijdag ga ik de raamrubbers te vervangen.

Als jullie het leuk en interessant vinden kan ik hier ook wat gegevens en maten van doorgeven.

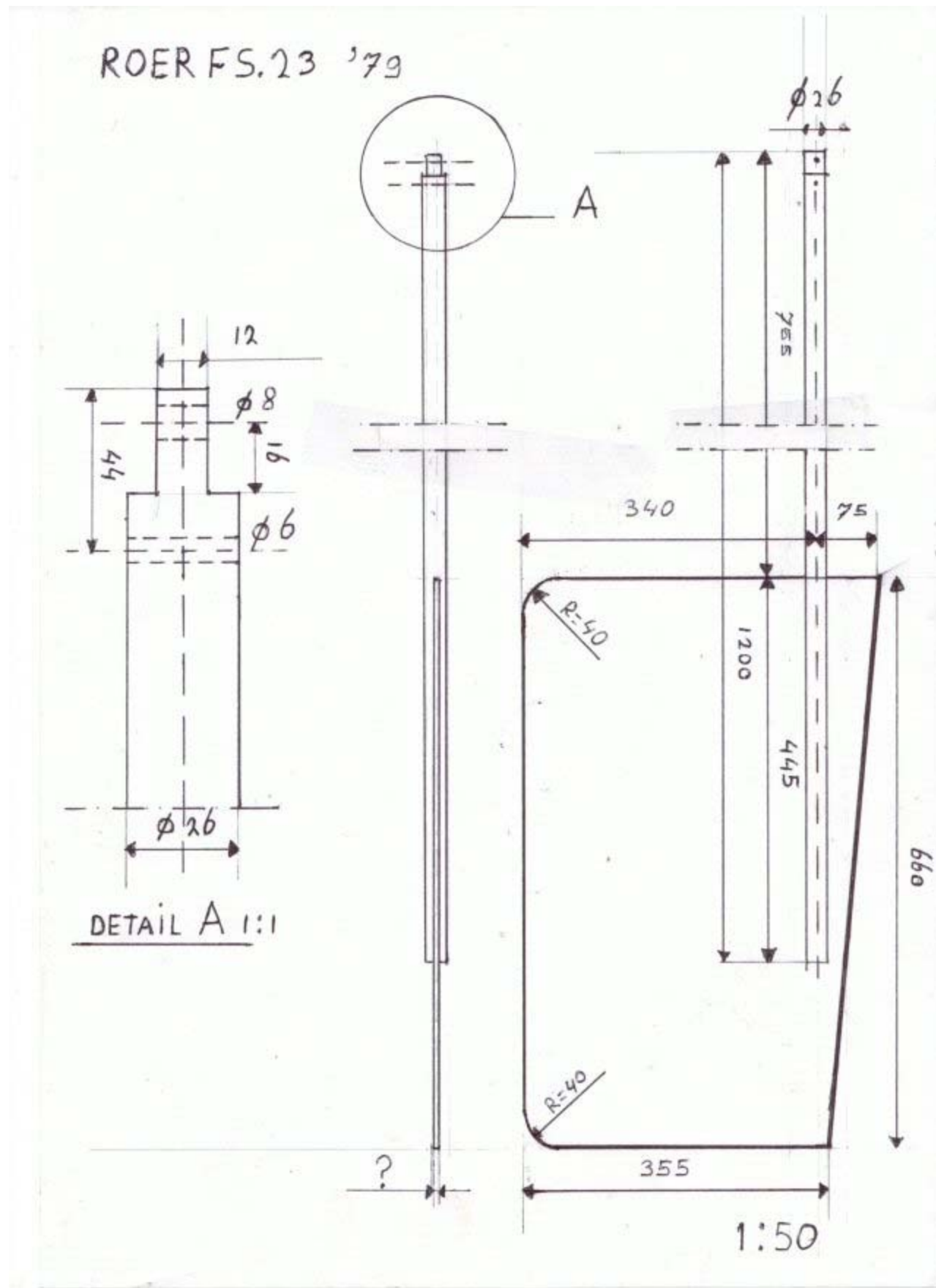
Ik hoor het wel.

Gr.

Emiel Wiersema

Hier nog de beloofdetekening.

Zie ook het IFC forum waar verdere vragen kunnen worden gesteld: [Friendship 23](#)